

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 22 11

F: 01 471 29 78

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mors.si

Številka: 604-37/2012-3 - DGZR
Datum: [datum - avtomatsko - ne spreminjaj]

Na podlagi tretjega odstavka 23. člena Pravilnika o izobraževanju in usposabljanju na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 102/09 in 45/12) izdajam

**PROGRAM USPOSABLJANJA IZVAJALCEV
IZBIRNEGA PREDMETA VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI V
OSNOVNIH ŠOLAH**

KAZALO

A SPLOŠNI DEL	3
1 IME PROGRAMA	3
2 UTEMELJITEV PROGRAMA	3
3 CILJNA SKUPINA	3
4 CILJI PROGRAMA	3
5 TRAJANJE PROGRAMA	3
6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA.....	4
7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM	4
8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU	4
9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA.....	4
10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S TEM PROGRAMOM	4
11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA	4
12 POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA.....	5
13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA	5
14 VIDEZ LISTINE	5
15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV	5
B POSEBNI DEL	6
16 PREDMETNIK.....	6
17 KATALOG ZNANJA	7
18 KONČNA DOLOČBA	8

A SPLOŠNI DEL

1 IME PROGRAMA

Program usposabljanja izvajalcev izbirnega predmeta Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v osnovnih šolah (v nadaljevanju program).

2 UTEMELJITEV PROGRAMA

S Pravilnikom o izobraževanju in usposabljanju na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 102/09 in 45/12) je opredeljena usposobljenost organizatorjev, predavateljev in inštruktorjev za izvajanje usposabljanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Izbirni predmet Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami vsebuje Učni načrt za obravnavo vsebin o varstvu pred nesrečami v sedmem ali osmem razredu v obsegu 35 ur ter v devetem v obsegu 32 ur. Učenec lahko obiskuje izbirni predmet le eno leto. Cilji in vsebine predmeta se povezujejo z vsebinami, ki jih učenci obravnavajo pri obveznih predmetih od prvega do devetega razreda in pri zunajšolskih dejavnostih. Učni načrt je oblikovan tako, da učenci pri izbirnem predmetu razširjajo in poglobljajo svoje znanje.

V deveti točki Učnega načrta je opredeljeno znanje izvajalcev. Ta predmet lahko v osnovni šoli poučujejo tisti, ki izpolnjujejo zahteve, določene v Pravilniku o smeri izobrazbe strokovnih delavcev v devetletni osnovni šoli (Uradni list RS, št. 57/99, 8/01, 64/01, 73/03, 72/07, 90/08, 109/11), in pedagoški strokovni delavci šole (pedagogi, svetovalni delavci idr.). Vsi morajo predhodno opraviti ta program usposabljanja, ki ga pripravi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije.

3 CILJNA SKUPINA

Usposabljanje je namenjeno izvajalcem izbirnega predmeta Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v osnovnih šolah.

4 CILJI PROGRAMA

Splošni cilj usposabljanja je, da se udeleženci seznanijo z izbirnim predmetom Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Posebni cilji pa so:

- seznanitev z vsebino predmeta,
- seznanitev s stališči in vrednotami, ki so določene z učnim načrtom za izvedbo izbirnega predmeta,
- seznanitev z metodičnimi izhodišči, določenimi z učnim načrtom.

5 TRAJANJE PROGRAMA

Usposabljanje traja 8 (osem) pedagoških ur.

6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Preverjanje in ocenjevanje znanja poteka sproti med usposabljanjem. Znanje ocenjuje predavatelj. Ocena je sestavljena iz ocene aktivnosti udeležencev in samostojnega dela udeležencev na usposabljanju. Ocenjuje se z dihonomno lestvico ocenjevanja: uspešno ali neuspešno.

7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Pogoj za vključitev v program je izpolnjevanje zahtev, določenih v Pravilniku o smeri izobrazbe strokovnih delavcev v devetletni osnovni šoli (Uradni list RS, št. 57/99, 8/01, 64/01, 73/03, 72/07, 90/08, 109/11).

8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU

V programu niso predvideni pogoji za napredovanje.

9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA

Pogoj za dokončanje programa so uspešno opravljene vaje oziroma naloge, s katerimi udeleženci aplicirajo učno snov na njihovo poučevanje.

10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S TEM PROGRAMOM

Udeleženec programa pridobi znanje iz varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter požarnega varstva, ki je nujno za izvajanje izbirnega predmeta Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v osnovnih šolah.

11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Nosilec usposabljanja je Uprava RS za zaščito in reševanje, usposabljanje poteka v njenem Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje (v nadaljevanju ICZR), ki krije stroške usposabljanja.

Usposabljanje je organizirano v obliki delavnice, ki je razdeljena na teoretični in praktični del. Usposabljanje je lahko delno ali v celoti izvedeno na daljavo – na spletnem portalu ICZR. V tem primeru se praktični del prilagodi usposabljanju na daljavo.

Če se v posamezni skupini pokaže potreba po dodatnih vsebinah, jih lahko izvajalec vključi v usposabljanje oziroma posamezne vsebine glede na predznanje udeležencev izpusti.

Število udeležencev na usposabljanju je najmanj 4, če gre za usposabljanje na daljavo oziroma 8, če gre za usposabljanje v učilnici, in največ 25.

Pri usposabljanju naj predavatelji uporabljajo učne metode in oblike dela: razlaga, prikaz, reševanje problemov, igre vlog, simulacije in praktične vaje. Pri izbiri metod bo poudarek na aktivnih metodah učenja in poučevanja.

Plačo ter potne in namestitvene stroške krije osnovna šola, ki udeleženca napoti na usposabljanje ali udeleženec sam.

12 POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA

Če izvajalec usposabljanja ugotovi potrebo po poglobitvi oziroma izpopolnitvi znanja, pridobljenega po tem programu, lahko posamezne vsebine razširi ali doda nove in jih ponudi izvajalcem izbirnega predmeta v osnovnih šolah.

Nove dodatne vsebine se lahko izvedejo kot samostojno usposabljanje v ICZR ali kot usposabljanje na daljavo v spletni učilnici portala ICZR.

13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA

Izvajalci programa morajo imeti ustrezno andragoško znanje, pridobljeno na usposabljanju v ICZR ali primerljivem programu izven ICZR ter poznati delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

14 VIDEZ LISTINE

Udeleženec dobi ob koncu usposabljanja potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju po programu (z imenom programa in datumom usposabljanja).

Udeleženec, ki se je udeležil usposabljanja, a ga ni uspešno opravil, dobi potrdilo o udeležbi.

15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV

Avtorji programa in katalogov so:

- dr. Andreja Lavrič, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Olga Andrejek, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Simona Oblak Zorko, Gasilska zveza Slovenije,
- mag. Zdenka Krese, Uprava RS za zaščito in reševanje.

B POSEBNI DEL

16 PREDMETNIK

Teme	Število pedagoških ur
1. Predstavitev izbirnega predmeta Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami: <ul style="list-style-type: none">- učne metode, oblike in načela izvajanja predmeta,- literatura in viri,- priročnik za učitelje izbirnega predmeta,- preverjanje in ocenjevanje.	1
2. Naravne in druge nesreče: <ul style="list-style-type: none">- naravne in druge nesreče,- vrste nesreč,- vzroki za nastanek naravnih in drugih nesreč.	1
3. Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami: <ul style="list-style-type: none">- razvoj varstva pred poplavami, potresi in požari,- vloga gasilske organizacije v različnih obdobjih,- vloga Civilne zaščite pri zaščiti in reševanju,- vloga Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju.	1
4. Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami: <ul style="list-style-type: none">- naloge v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,- sile v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,- dejavnost Civilne zaščite,- poklicno in prostovoljno delo gasilcev,- Slovenska vojska pri zaščiti in reševanju,- klicna številka 112.	1
5. Preventiva in ukrepi za preprečevanje nesreč: <ul style="list-style-type: none">- pojem gorenja in požara,- najpogostejši vzroki požarov in preventiva,- nevarnosti požara in eksplozije – preventiva,- opozorila za nesrečo,- ravnanje pred nesrečo, med njo in po njej,- ukrepi ob naravnih in drugih nesrečah,- psihična odpornost in ranljivost pri otrocih in mladostnikih ob nesrečah,- organizacije, ki pomagajo žrtvam naravnih in drugih nesreč.	1
6. Zaščitno in reševalno orodje ter oprema: <ul style="list-style-type: none">- pomen in delovanje orodja ter opreme za zaščito in reševanje,- vrsta in namen uporabe zaščitne opreme,- uporaba priročnih gasilnih sredstev.	1
7. Praktične vaje: <ul style="list-style-type: none">- evakuacija,- uporaba ročnih gasilnih aparatov in priročnih gasilnih sredstev.	2
Skupaj:	8

17 KATALOG ZNANJA

Vsebina ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi) Udeleženeec:	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije) Udeleženeec:
Predstavitev izbirnega predmeta in metodična priporočila	<ul style="list-style-type: none"> – spozna vsebine predmeta, – spozna spletno stran http://www.sos112.si, – spozna literaturo in vire s tega področja (posterji, zloženke, namizne igre idr.), – spozna učne metode, oblike in načela izvajanja predmeta, – spozna priročnik za učitelje; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporablja spletno stran, http://www.sos112.si, – uporablja literaturo in vire s tega področja (posterji, zloženke, namizne igre idr.), – izbere in izvaja ustrezne učne metode in oblike, – uporablja metodični priročnik za učitelje;
Naravne in druge nesreče	<ul style="list-style-type: none"> – spozna vrste nesreč, – spozna vzroke za nastanek nesreč, – razume dejavnike, ki v mikro okolju povzročajo nesreče; 	<ul style="list-style-type: none"> – opiše nesreče iz svojega domačega okolja;
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	<ul style="list-style-type: none"> – spozna in vrednoti različne oblike spoprijemanja z nesrečami v zgodovini, – spozna in analizira odvisnost med razvojem družbe ter odnosom do naravnih in drugih nesreč; 	<ul style="list-style-type: none"> – analizira pripravljenost na nesreče na primeru društva, s katerim sodeluje šola;
Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	<ul style="list-style-type: none"> – spozna in ovrednoti temeljne dele sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, – spozna vrste, naloge in organiziranost sil za zaščito, reševanje in pomoč, – spozna gasilsko organizacijo in ovrednoti njen pomen, – spozna vlogo Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju ob nesrečah, – spozna postopek klica na številko 112; 	<ul style="list-style-type: none"> – na primerih proučuje vlogo različnih reševalnih služb in se podrobneje seznanji z osebno in vzajemno zaščito, – zna poklicati na številko 112 in povedati potrebne podatke;
Preventiva in ukrepi za preprečevanje nesreč	<ul style="list-style-type: none"> – spozna naravo in pomen ognja, osnove gorenja in gašenja, – spozna požarno preventivo z vidika varstva pred naravnimi in 	<ul style="list-style-type: none"> – izvede preproste kemične poskuse o lastnosti gorenja posameznih vrst gorljivih snovi, – predstavi ravnanje

	<ul style="list-style-type: none"> – drugimi nesrečami, – spozna plamen, požar, eksplozijo kot vzrok za nesrečo, – opiše različne primere naravnih in drugih nesreč ter ukrepe pri nesrečah, – spozna pomen psihične odpornosti in ranljivosti pri otrocih ter mladostnikih ob nesrečah, – spozna pomen psihične pomoči otroku in družini ob nesreči; 	<ul style="list-style-type: none"> – ob požaru, poplavih, potresu ali kakšni drugi nesreči v različnih okoliščinah, – na primerih proučuje požare, ki jih povzročijo otroci;
Zaščitno in reševalno orodje ter oprema	<ul style="list-style-type: none"> – spozna zaščitno in reševalno opremo ter orodje, – spozna zaščitno in reševalno opremo Slovenske vojske ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč; 	<ul style="list-style-type: none"> – uporabi zaščitno in reševalno opremo ter orodje, – uporabi vedrovko za gašenje z vodo in zračno paro, – uporabi osebno zaščitno opremo;
Praktične vaje	<ul style="list-style-type: none"> – spozna pomen evakuacije ob ogroženosti, – spozna različne ročne gasilne aparate in postopke njihove uporabe; 	<ul style="list-style-type: none"> – izvede evakuacijo iz razreda in ovrednoti ravnanje učencev pri opravljeni evakuaciji, – naredi evakuacijski načrt domačih bivalnih prostorov, – uporablja gasilne aparate in priročna gasilna sredstva;

18 KONČNA DOLOČBA

Program začne veljati z dnem podpisa.

Aleš Hojs
minister